

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců Mgr. Petra Šuránka a JUDr. Jana Vyklického ve věci žalobce **JUDr. V. N.**, zastoupeného JUDr. Boženou Kopeckou, advokátkou se sídlem Bráfova 52, Třebíč, proti žalovanému **Policejnímu prezidentu**, se sídlem Strojnická 935/27, Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2014, č. j. PPR-25075-6/ČJ-2014-990131, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 8. 2016, č. j. 36 Ad 1/2015 - 85,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 16. 7. 2014, č. j. KRPJ-105141/ČJ-2013-1600KR (dále jen „rozhodnutí krajského ředitele"), ředitel Krajského ředitelství policie České republiky rozhodl tak, že

a) podle § 179 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění zákona č. 303/2013 Sb. (dále jen „služební zákon") zastavil řízení o žádosti žalobce o určení, že jeho souhlas s převedením z funkce náměstka ředitele Okresního úřadu vyšetřování (dále jen „OÚV") Policie ČR v Třebíči na funkci vyšetřovatele OÚV v T., vyhotovený dne 6. 11. 2000 (dále jen „souhlas s převedením") je pro nedostatek svobodné vůle neplatný, jelikož se v rámci zákona o služebním poměru jednalo o žádost zjevně právně nepřípustnou;

b) podle § 179 služebního zákona zastavil řízení o žádosti, aby rozhodnutí ředitele Krajského úřadu vyšetřování (dále jen „KÚV“) Policie ČR v Brně ze dne 8. 12. 2000, č. 770/2000 (dále jen „rozhodnutí o převedení“), vydané na základě ustanovení § 17 odst. 3 a 4 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, ve znění účinném do 31. 12. 2000 (dále jen „původní služební zákon“) bylo prohlášeno za neplatné, neboť se svým obsahem nebo účelem příčilo zákonu, jelikož se v rámci služebního zákona jednalo o žádost zjevně právně nepřípustnou;

c) nepřiznal žalobci požadované vyrovnání rozdílu mezi služebním příjmem ke dni 31. 12. 2000 a služebním příjmem ke dni 31. 12. 2003.

Rozhodnutím ze dne 15. 12. 2014, č. j. PPR-25075-6/ČJ-2014-990131 (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaný k odvolání žalobce rozhodnutí krajského ředitele změnil v části b) výroku tak, že nevyhověl žádosti žalobce, aby rozhodnutí o převedení bylo prohlášeno za neplatné, neboť se svým obsahem nebo účelem příčilo zákonu; ve zbytku, tj. ve výrocích a) a c), rozhodnutí krajského ředitele potvrdil.

V odůvodnění rozhodnutí žalovaný k části výroku ad a) uvedl, že bylo nutno žádost pod tímto bodem hodnotit jako zjevně právně nepřípustnou, jelikož žalobce žádal provedení něčeho, co není právně možné. V řízení podle služebního zákona lze rozhodovat pouze o právu nebo povinnosti, samotný souhlas s převedením však představoval pouze podklad pro rozhodnutí ve věcech služebního poměru (rozhodnutí o převedení) a tímto souhlasem nebylo o právech nebo povinnostech žalobce „rozhodováno“. Byť byl důležitým nebo významným důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti rozhodnutí o převedení, nelze ho posuzovat a přezkoumávat samostatně, odděleně nebo izolovaně mimo řízení o rozhodnutí o převedení. K části výroku ad b) žalovaný korigoval závěry krajského ředitele, že se nejednalo o žádost zjevně právně nepřípustnou. Protože se služební funkcionář touto žádostí po věcné stránce zabýval (např. ve vztahu k řádným nebo mimořádným opravným prostředkům či k otázce promlčení práva), měl o ní věcně rozhodnout. Rozhodnutí o převedení bylo žalobci doručeno již dne 12. 12. 2000, žalobce však toto rozhodnutí nenapadl v zákonné lhůtě odvoláním dle § 132 původního služebního zákona a následně nevyužil ani žádné jiné opravné prostředky. Nedbal tedy dostatečně zásady *„vigilantibus iura“*, a s ohledem na požadavek právní jistoty, stability a předvídatelnosti práva je proto podle žalovaného nutné na rozhodnutí o převedení nahlížet jako na rozhodnutí zákonné a právně závazné. Pro nezákonnost by toto rozhodnutí mohlo být dle žalovaného zrušeno pouze v případě, že by bylo náležitým způsobem, tedy užitím příslušných právních prostředků ve stanovených lhůtách, napadeno. S ohledem na presumpci správnosti rozhodnutí o převedení žalovaný ve vztahu k výroku ad c) rozhodnutí krajského ředitele tedy uzavřel, že zde nebyl dán žádný právní důvod přiznat žalobci požadované vyrovnání rozdílu služebního příjmu.

Žalobce se žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) nejprve domáhal, aby jeho souhlas s převedením, vynucený podle něj bezprávnou výhružkou propuštění, byl podle ustanovení § 106 odst. 2 původního služebního zákona, pro nedostatek svobodné vůle prohlášen za neplatný podle § 145 odst. 1 písm. b) téhož zákona, aby rozhodnutí o převedení bylo prohlášeno za neplatné dle ustanovení § 145 odst. 1 písm. a) téhož zákona a dále, aby žalobci bylo přiznáno platové vyrovnání rozdílu mezi

služebním příjmem (ve funkci náměstka ředitele) ke dni 31. 12. 2000 a (ve funkci vyšetřovatele) ke dni 31. 12. 2003. Po výzvě k odstranění vad žaloby pak žalobou brojil proti napadenému rozhodnutí.

Krajský soud rozsudkem ze dne 31. 8. 2016, č. j. 36 Ad 1/2015-85 (dále jen „napadený rozsudek“), žalobu zamítl. V napadeném rozsudku se krajský soud ztotožnil se žalovaným v tom, že platnost či neplatnost souhlasu s převedením by bylo možné hodnotit toliko v rámci řízení o přezkoumání rozhodnutí o převedení, neboť souhlas s převedením byl ve smyslu § 17 odst. 4 původního služebního zákona podmínkou pro vydání tohoto rozhodnutí a otázka platnosti byla v takovém řízení otázkou předběžnou. Byť se přitom v tomto případě nejednalo o aplikaci ustanovení § 142 správního řádu, zde podle krajského soudu lze odkázat na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 7. 2016, č. j. 10 As 117/2016-64, že pokud bylo nebo mohlo být vedeno řízení, v jehož rámci byla posuzována existence určitého právního vztahu, byť třebas jen jako otázka předběžná, nelze se domáhat podle § 142 správního řádu vydání deklaratorního rozhodnutí o této otázce. Podle krajského soudu správní orgány ani správní soudy nemohou v rámci své rozhodovací činnosti neplatnost právních úkonů vyslovovat.

Krajský soud dále souhlasil i s vyhodnocením požadavku žalobce na vyslovení neplatnosti rozhodnutí o převedení. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno již dne 12. 12. 2000, žalobce se však nebránil odvoláním ani mimořádnými opravnými prostředky. Žaloba, kterou proti rozhodnutí o převedení podal v roce 2003, byla usnesením krajského soudu ze dne 25. 11. 2008, č. j. 29 Ca 77/2008-39, odmítnuta pro opožděnost. Žalobce se tedy domáhal vyslovení neplatnosti rozhodnutí, které nabylo právní moci a u nějž marně uplynuly veškeré lhůty, ve kterých jej bylo možné zvrátit. Brojil tedy proti rozhodnutí, kterému svědčí presumpce správnosti a zákonnosti. Na věci podle krajského soudu nic nemění ani tvrzená obava žalobce z propuštění ze služebního poměru, neboť § 106 odst. 2 původního služebního zákona sice tuto možnost ponechával na volném správním uvážení služebního funkcionáře, avšak toto ustanovení bylo k 1. 1. 2001 ze zákona vypuštěno a žalobce tak měl možnost bez obav iniciovat v zákonem stanovených lhůtách řízení o mimořádných opravných prostředcích.

Krajský soud žalobci sice přisvědčil, že jej služební funkcionář v situaci, kdy mu byla věc postoupena soudem, nesprávně nutil k podání žádosti (žádostí byla v takové situaci již postoupená žaloba), avšak toto dílčí pochybení nemělo vliv na zákonnost vedeného řízení či napadeného rozhodnutí, neboť nemohlo nic změnit na tom, že správní orgán a nyní ani soud není oprávněn vyslovit neplatnost souhlasu s převedením nebo rozhodnutí o převedení.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Stěžovatel krajskému soudu vytýkal, že nepřihlédl k obsáhlému odůvodnění žaloby a věc nedostatečně zhodnotil, když nevzal v úvahu tvrzení o bezprávné výhrůžce vygradované vydaným rozhodnutím o propuštění stěžovatele, jehož existence byla svědecky potvrzena a byla doložena i výpisem ze souboru rozhodnutí. Napadené rozhodnutí nevzalo v úvahu skutečnost, že zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013 (dále jen „občanský zákoník“) taxativně v ustanoveních § 37 - § 39 stanovil, které právní úkony považuje za absolutně neplatné. Krajský soud ani nevyšel z výroku rozhodnutí

o převedení a nezabýval se použitelností jím aplikovaných zákonných ustanovení na případ stěžovatele.

Stěžovatel dále zevrubně rekapituloval události předcházející vydání rozhodnutí o převedení. V té souvislosti namítl, že nadřízení využili jeho nepříznivé finanční situace, o které je informoval, a pod pohrůžkou propuštění ze služebního poměru jej donutili k právnímu úkonu (souhlasu s převedením ze dne 6. 11. 2000), který však nebyl svobodným a vážným projevem jeho vůle. Na základě něj bylo vydáno rozhodnutí o převedení, kterým byl *„podle § 17 odst. 3, 4 zákona č. 186/1992 Sb.“* dnem 31. 12. 2000 *„odvolán“* z funkce náměstka ředitele a dnem 1. 1. 2001 *„ustanoven“* do funkce vyšetřovatele OÚV Policie ČR v T. Podle § 124 odst. 2 původního služebního zákona muselo být ve výroku rozhodnutí uvedeno zákonné rozhodnutí, podle kterého bylo rozhodnuto, ustanovení § 17 původního služebního zákona však obsahovalo důvody pro převedení na jinou funkci pouze v odst. 1 a 2, přičemž žádný z těchto důvodů na případ stěžovatele nedopadal. Odst. 3 pak stanovil pouze procesní postup převedení a podle něj tedy stěžovatel nemohl být z funkce odvolán. To nebylo možné ani podle odst. 4, protože zákon v takovém případě vyžadoval výslovně „dohodu“ mezi policistou a služebním funkcionářem, nepostačoval pouhý souhlas s převedením. V daném případě se nejednalo o převedení na jinou funkci podle § 17 odst. 4 původního služebního zákona, a proto ředitel OÚV Policie ČR v Třebíči ani návrh dohody nevypracoval. Předpokladem vypracování takové dohody byl souhlas s převedením, který musel být podle § 37 odst. 1 občanského zákoníku učiněn svobodně a vážně, určitě a srozumitelně; jinak byl neplatný. Nesměl být vynucen bezprávnou výhrůžkou a hrozbou, že provizorně vydané rozhodnutí o propuštění stěžovatele nabude právní moci. Lze přitom s určitostí tvrdit, že by žádný policista svobodně nevyslovil souhlas s převedením na jinou funkci, pokud by mělo jako v případě stěžovatele za následek snížení jeho služebního hrubého příjmu o nejméně 9 500 Kč měsíčně a snížení odchodného a důchodových dávek o 500 Kč měsíčně.

V daném případě podle stěžovatele nešlo ani o převedení na „jinou funkci“, neboť v ustanovení § 2 odst. 1 písm. b), f) a g) zákona č. 279/1992 Sb., o některých dalších předpokladech pro výkon některých funkcí obsazovaných ustanovením nebo jmenováním příslušníků Policie České republiky a příslušníků Sboru nápravné výchovy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „malý lustrační zákon“) vyjmenovávala všechny funkce na všech stupních úřadů vyšetřování, přičemž služební zařazení vyšetřovatel zde není zmíněno. Fakticky tak šlo o prosté odvolání z funkce.

Podle § 15 odst. 1 původního služebního zákona mělo být podkladem pro rozhodování ve věcech služebního poměru policistů služební hodnocení, to však pro odvolání stěžovatele z funkce nebylo vypracováno, neboť s ohledem na jeho obsah by nemohl služební funkcionář toto odvolání odůvodnit. Tím ovšem bylo hrubě zasaženo do stěžovatelova práva na opravný prostředek proti služebnímu hodnocení ve smyslu § 132 odst. 2 původního služebního zákona.

Ve využití zákonné lhůty pro odvolání proti rozhodnutí o přeložení stěžovateli bránila bezprávná výhrůžka, jíž mu bylo vyhrožováno vydáním nového rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru, pokud by si takové odvolání podal. Stěžovatel věděl o tom, že pravomocné rozhodnutí je v hrubém rozporu s právními předpisy, nedisponoval

však informací, že bylo ustanovení § 106 odst. 2 původního služebního zákona s účinností od 1. 1. 2001 zrušeno, takže v obavě z možného propuštění nevyužil ani možnosti podání stížnosti podle § 135 odst. 1 původního služebního zákona. Teprve po zrušení úřadů vyšetřování v roce 2001 a zjištění, že kádrové materiálny byly umístěny v archivech a nadřízení s nimi již nemohou manipulovat, využil tříletou lhůtu pro podání odvolání. Protože však došlo ke zrušení služebních funkcionářů v prvním i druhém stupni, po poradě s advokátem podal v zákonné lhůtě žalobu k místně příslušnému Městskému soudu v Brně s tím, že bude zachována lhůta a soud jej případně poučí, komu má odvolání zaslat. Následně již postupoval v souladu s poučeními soudů, tudíž mu nelze vyčítat, že neuplatnil právo u správného subjektu.

Stěžovatel proto z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a (stručně řečeno) 1) prohlásil souhlas s převedením pro nedostatek svobodné vůle za neplatný podle § 145 odst. 1 písm. b) původního služebního zákona, 2) prohlásil rozhodnutí o převedení za absolutně neplatné podle § 145 odst. 1 písm. a) původního služebního zákona a 3) přiznal stěžovateli platové vyrovnání rozdílu mezi služebním příjmem ke dni ke dni 31. 12. 2000 a ke dni 31. 12. 2003, s přihlédnutím k novelizaci platových tarifů nařízeními vlády ve výši 404 821 Kč, spolu s úrokem z prodlení až do zaplacení. V doplnění kasační stížnosti posléze stěžovatel navrhl opravy v textu kasační stížnosti a konstatoval, že výrok navrhovaného rozsudku se týká rozhodnutí krajského soudu.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti podotkl, že stěžovatel opakuje již dříve uváděná tvrzení, neuvádí však konkrétní vady řízení před krajským soudem ani vady napadeného rozsudku a nespecifikuje ani konkrétní důvody pro podání kasační stížnosti podle § 103 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). S kasačními námitkami lze tedy jen obtížně polemizovat, nicméně žalovaný se ztotožňuje s argumentací v napadeném rozsudku a v podrobnostech odkazuje též na důvody napadeného rozhodnutí, popř. svého vyjádření k podané žalobě. Žalovaný proto namítl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a za stěžovatele v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. jedná advokátka. Vadné označení žalovaného (v kasační stížnosti uváděn Krajský soud v Brně) opravil v souladu s ustanovením § 69 s. ř. s. bez dalšího Nejvyšší správní soud (viz též rozsudek tohoto soudu ze dne 27. 9. 2006, č. j. 2 As 34/2005-61, publikovaný pod č. 1014/2007 Sb. NSS, a ve vztahu k současnému služebnímu zákonu rozsudek ze dne 25. 2. 2016, č. j. 1 As 94/2015-41, citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), neboť z obsahu žaloby je patrné, že v posledním stupni ve věci žalobce rozhodoval policejní prezident v pozici služebního funkcionáře.

Kasační stížnost je tedy přípustná, pokud se domáhá zrušení napadeného rozsudku. V části žalobního petitu, který navrhoval, aby Nejvyšší správní soud prohlásil souhlas s převedením za neplatný a určil, že jeho následek v podobě odvolání stěžovatele z funkce náměstka ředitele a jeho ustanovení do funkce vyšetřovatele OÚV Policie ČR v T. nenastal, prohlásil rozhodnutí o převedení za absolutně neplatné a aby též stěžovateli přiznal platové vyrovnání rozdílu mezi služebním příjmem k 31. 12. 2000 a k 31. 12. 2003

v blíže specifikované výši s příslušenstvím, by však kasační stížnost byla nepřípustná, neboť požadovaná rozhodnutí není správní soud, natožpak Nejvyšší správní soud (viz § 110 s. ř. s., upravující možné varianty výroku rozhodnutí o kasační stížnosti) oprávněn učinit. Vzhledem k tomu, že však v doplnění kasační stížnosti ze dne 10. 11. 2016 stěžovatel uvedl, že výrok navrhovaného rozsudku se týká rozhodnutí krajského soudu, Nejvyšší správní soud o odmítnutí této části petitu výslovně nerozhodoval, neboť má za to, že stěžovatel v této části od svého požadavku ustoupil (přesněji řečeno, takové rozhodnutí již nepožaduje po Nejvyšším správním soudu).

Poté se Nejvyšší správní soud zabýval důvodností kasační stížnosti, a to v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost přitom Nejvyšší správní soud shledal nedůvodnou.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti vymezil vady napadeného rozsudku jen zcela obecně v jejím úvodu, když krajskému soudu vytýkal, že nepřihlédl k obsáhlému odůvodnění žaloby a nevzal v úvahu tvrzení stěžovatele o bezprávné výhrůžce a z něj plynoucí absolutní neplatnosti právního úkonu a že se nezabýval ani použitelností zákonných ustanovení aplikovaných rozhodnutím o převedení na případ stěžovatele. Dále již stěžovatel pouze podrobně uváděl, proč považuje souhlas s převedením za absolutně neplatný a jakými vadami podle něj trpí rozhodnutí o převedení. V závěru pak vysvětloval, proč toto rozhodnutí nenapadl odvoláním a proč má za to, že stihnul podat včasný návrh na zrušení rozhodnutí o převedení v tříleté lhůtě podle § 135 odst. 2 původního služebního zákona.

Stěžovatel tedy implicitně považuje za nezákonný závěr napadeného rozhodnutí i napadeného rozsudku o zjevné právní nepřípustnosti jeho žádosti o vyslovení neplatnosti souhlasu s převedením, avšak žádné konkurenční důvody pro svůj závěr neformuluje. Již proto v této části nemůže být jeho kasační stížnost důvodná. Pokud by snad Nejvyšší správní soud považoval za takový konkurenční důvod stěžovatelovu zmínku o absolutní neplatnosti právního úkonu, stačí jen podotknout, že k absolutní neplatnosti je sice správní orgán či soud povinen přihlédnout i bez námitky, to však neplatí v situaci, kdy takový úkon již byl „konzumován“ vydáním pravomocného správního rozhodnutí.

Právě rozhodnutí o převedení (a nikoliv jím konzumovaný souhlas s převedením) vyvolává účinky v právní sféře stěžovatele, přičemž toto rozhodnutí je (jako kterékoliv jiné pravomocné rozhodnutí) spojeno s presumpcí správnosti a možnost dosáhnout změny jím založených právních poměrů lze jen prostřednictvím jeho zrušení zákonem stanovenými opravnými prostředky. Takovým prostředkem přitom není návrh na určení neplatnosti souhlasu s převedením a dokonce ani návrh „na určení neplatnosti“ rozhodnutí o převedení.

Posledně uvedený návrh tak mohl být žalovaným projednán (a z tohoto důvodu částečně změněno rozhodnutí krajského ředitele) jen díky tomu, že žalovaný jej (vstřícně vůči stěžovateli) byl ochoten považovat v souladu s jeho obsahem jako (libovolný zákonem připouštěný) opravný prostředek vůči rozhodnutí o převedení. I přes tuto vstřícnost však žalovaný dospěl k závěru, že již marně uplynuly veškeré lhůty pro podání jakýchkoliv

(řádných i mimořádných) opravných prostředků, a proto nelze rozhodnutí o převedení přezkoumat z hledisek namítaných stěžovatelem; s tímto závěrem se ztotožnil i krajský soud. Tím dali žalovaný i krajský soud jasně najevo, proč bylo nadbytečné zkoumat stěžovatelovy teze o bezprávné výhrůžce a z ní plynoucí absolutní neplatnosti právního úkonu, stejně jako o nesprávné aplikaci právních předpisů v rozhodnutí o převedení. Proto nelze ani uvažovat o tom, že by napadené rozhodnutí či napadený rozsudek v návaznosti na tuto argumentaci stěžovatele trpěly vadou nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

Jediným relevantním bodem kasační stížnosti je tak pouze tvrzení stěžovatele, že podal včasný návrh na zrušení rozhodnutí o převedení v tříleté lhůtě podle § 135 odst. 2 původního služebního zákona (když odvolání podat nemohl) a že proto mělo dojít k věcnému přezkumu zákonnosti a správnosti rozhodnutí o převedení.

Podle § 227 odst. 1 služebního zákona služební funkcionáři provedou řízení ve věcech služebního poměru zahájené před nabytím účinnosti tohoto zákona způsobem stanoveným v tomto zákoně, jestliže je rozhodováno o právu nebo povinnosti v něm obsaženém. V ostatních případech se řízení zastavuje dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Toto ustanovení stanoví (v procesním právu tradiční) nepravou retroaktivitu nové právní úpravy účinné od 1. 1. 2007. Včasnost opravných prostředků podaných do tohoto data se posoudí podle původního služebního zákona, vlastní průběh navazujícího řízení po tomto datu, stejně jako včasnost návrhů podaných v roce 2007 a později, se však posuzuje již podle aktuálního služebního zákona.

Podle § 132 původního služebního zákona může účastník řízení podat odvolání proti rozhodnutí služebního funkcionáře do 15 dnů, a jde-li o odvolání proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo o zrušení služebního poměru ve zkušební době, do osmi dnů ode dne doručení rozhodnutí (odst. 1). Služební funkcionář příslušný k rozhodnutí o odvolání (dále jen "odvolací orgán") může prominout zmeškání lhůty, jestliže k němu došlo ze závažných důvodů a účastník řízení o to požádá do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání, a zároveň podá odvolání (odst. 5).

Podle § 135 původního služebního zákona, jestliže se dodatečně zjistily mimořádně závažné okolnosti, které účastník řízení nemohl bez své viny v řízení uplatnit a které odůvodňují podstatně příznivější rozhodnutí v jeho prospěch, může služební funkcionář na jeho návrh změnit nebo zrušit své pravomocné rozhodnutí. Služební funkcionář, který rozhodnutí zrušil, rozhodne ve věci samé (odst. 1). Návrh na zrušení rozhodnutí podle odstavce 1 může účastník řízení podat pouze do tří měsíců ode dne, kdy se dověděl o okolnostech odůvodňujících navrhovanou změnu, nejpozději však do tří let od nabytí právní moci rozhodnutí (odst. 2).

Podle § 136 původního služebního zákona, zjistí-li se dodatečně, že pravomocné rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy, může je zrušit ministr. Ministr může rozhodnout ve věci samé (odst. 1). Pravomocné rozhodnutí lze zrušit do tří let od nabytí právní moci (odst. 2).

Podle § 193 odst. 4 (aktuálního) služebního zákona lze přezkumné řízení zahájit nejdéle do 4 let ode dne nabytí právní moci přezkoumávaného rozhodnutí a rozhodnutí v přezkumném řízení lze vydat do 5 let ode dne nabytí právní moci přezkoumávaného rozhodnutí.

Podle § 192 odst. 2 služebního zákona může účastník podat žádost o obnovu řízení do 90 dnů ode dne, kdy se o některém důvodu uvedeném v odstavci 1 dozvěděl, nejpozději do 4 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

Obsahem správního spisu je rozhodnutí o převedení, na němž stěžovatel osobně doplnil doložku „*Převzal dne 12. 12. 2000*“. Protože stěžovatel nepodal proti tomuto rozhodnutí odvolání, rozhodnutí nabylo právní moci v souladu s ustanoveními § 125 odst. 1 a § 132 odst. 1 původního služebního zákona marným uplynutím 15denní lhůty, tj. dne 27. 12. 2000. Stěžovatel dále tvrdí, že odvolání nemohl podat, neboť služební funkcionář měl „v záloze“ připraveno rozhodnutí o jeho propuštění podle § 106 odst. 2 původního služebního zákona, které bylo datováno dnem 3. 11. 2000 a které byl připraven použít pro případ, že by se stěžovatel proti rozhodnutí o převedení odvolal.

Z uvedeného je však třeba dovodit, že stěžovatel i tak vlastní vinou zmeškal možnost bránit se proti rozhodnutí o převedení odvoláním. Ustanovení § 132 odst. 5 mu totiž umožňovalo podat odvolání i po uplynutí 15denní lhůty současně se žádostí o prominutí jejího zmeškání, avšak musel tak učinit do 15 dnů po odpadnutí překážky. Stěžovatelem tvrzená překážka odpadla nejpozději dnem 1. 1. 2001, kdy v důsledku novelizace odpadla možnost propuštění ze služebního poměru z důvodu splnění podmínek nároku na starobní důchod. Tvrzení stěžovatele, že o novelizaci původního služebního zákona nevěděl, mu přitom nemůže s ohledem na zásadu „neznalost zákona neomlouvá“ (*ignorantia legis non excusat*) být ku prospěchu (*nota bene*, je-li sám držitelem titulu doktor práv; srov. též např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2010, č. j. 4 Ads 45/2010-61). I pokud by služební funkcionář tvrzené rozhodnutí o propuštění stěžovatele použil, muselo by být nejprve stěžovateli doručeno a stěžovatel by se proti němu mohl bránit podáním odvolání, přičemž v odvolacím řízení by bylo nutné přihlédnout již k novelizované právní úpravě. Také lhůta pro podání odvolání spolu se žádostí o prominutí zmeškání lhůty však marně uplynula.

Do úvahy tak připadalo pouze využití mimořádných opravných prostředků. Stěžovatel měl k dispozici návrh na zrušení rozhodnutí podle § 135 původního služebního zákona, který však byl oprávněn podat pouze do tří měsíců od okamžiku, kdy se dověděl o okolnostech odůvodňujících změnu rozhodnutí o převedení, nejpozději však do tří let od nabytí právní moci rozhodnutí. Namítané okolnosti v podobě tvrzené bezprávné výhrůžky propuštěním byly stěžovateli nutně známy již od samotného počátku, subjektivní lhůta pro podání tohoto mimořádného opravného prostředku tak nutně musela uplynout již během prvního čtvrtletí roku 2001 a běh tříleté objektivní lhůty již rozhodný nebyl. Stěžovatel tedy skutečně vlastní vinou zmeškal možnost využití veškerých opravných prostředků podle původního služebního zákona. V závěru roku 2003 také uplynula tříletá lhůta, v níž mohlo dojít ke zrušení rozhodnutí o převedení z moci úřední podle § 136 původního služebního zákona. Stěžovateli konečně neprospívá ani prodloužení lhůt v (aktuálním) služebním zákoně. Devadesátidenní subjektivní lhůta pro

podání návrhu na obnovu řízení by stěžovateli uplynula dříve, než nový zákon vůbec nabyl účinnosti, tento návrh proto v jeho případě nepřicházel do úvahy. Přezkumné řízení podle § 193 služebního zákona již není návrhovým řízením (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2014, č. j. 3 Ads 117/2012-26) a mohlo být i podle nové úpravy z moci úřední zahájeno nejpozději koncem roku 2004. Ustanovení služebního zákona o přezkumném řízení tak nebyla v případě žalobce vůbec použitelná.

Na celé věci nic nemění ani to, že z obsahu správního spisu lze dovodit, že se stěžovatel žalobou ze dne 31. 10. 2003 u Městského soudu v Brně domáhal vydání rozhodnutí o určení, že (mimo jiné) rozhodnutí o převedení je neplatné, a že jeho podání nebyla v konečném důsledku věcně posouzena, nýbrž byl postupně odkázán na podání žaloby u správních soudů, posléze opět do řízení před civilními soudy a nakonec byla jeho žaloba (jíž se však v posledku již neplatnosti rozhodnutí o převedení nedomáhal) postoupena řediteli Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje a po zrušení jeho rozhodnutí žalovaným z důvodu místní nepříslušnosti bylo teprve vydáno (o doplněném návrhu stěžovatele) rozhodnutí krajského ředitele a napadené rozhodnutí. I kdyby původní žaloba byla posuzována jako opravný prostředek podaný nesprávně k soudu, namísto příslušného služebního funkcionáře, jednalo by se o podání (odvolání či návrh na zrušení rozhodnutí podle § 135 původního služebního zákona) opožděné, neboť subjektivní lhůty pro jeho podání již stěžovateli uplynuly v roce 2001 (pročež běh objektivních lhůt nebyl významný). Příslušný služební funkcionář pak sám z moci úřední přezkumné řízení před uplynutím zákonných lhůt nezahájil a podání stěžovatele k soudům nemohla žádným způsobem plynutí lhůt pro zahájení přezkumného řízení z moci úřední ovlivnit.

Závěr krajského soudu, že se stěžovatel domáhal vyslovení neplatnosti rozhodnutí, které již nabylo právní moci a u nějž marně uplynuly veškeré lhůty, ve kterých jej bylo možné zvrátit, je tedy správný a rozhodnému argumentu stěžovatele tedy přisvědčit nelze.

S ohledem na nedůvodnost kasačních námitek proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost žalobce zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly a ostatně takové náklady nebyly ani tvrzeny. Soud proto žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2017

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu